

Tjänsteutlåtande

Till: Kommunstyrelsen

Patrik Engberg

Datum: 2026-08-20

Diarienummer: KS 2026/0133

Återrapportering - uppdrag att utarbeta system för genomförande av subventionen av bältrosvaccin

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges beslut (KF 2026-06-15, § 4:5) avseende subventionen har överklagats och är föremål för laglighetsprövning i förvaltningsrätt. Vid överklagandet begärde klagandena att beslutet tills vidare inte ska gälla, så kallad inhibition. Förvaltningsrätten i Stockholm avslog den 15 juli 2026 yrkandena om inhibition.

För att invånarna snabbt ska kunna ta del av subventionen av bältrosvaccin om Kommunfullmäktiges beslut vinner laga kraft har Vård- och omsorgsnämnden föreslagit att begäran om att nyttja subventionen ska handläggas inom ramen för socialtjänstlagen (2025:400) och därtill befintliga verksamhetssystem och rutiner anpassas till intentionen i Kommunfullmäktiges beslut avseende subventionen.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

Anta det föreslagna systemet (VON 2026-08-18, § 7:5) för genomförande av subventionen av bältrosvaccin genom att subventionen hanteras inom ramen för socialtjänstlagen (2025:400) och därtill kopplade verksamhetssystem.

Ärendet

Den 15 juni 2026 beslutade Kommunfullmäktige att det ska införas en tidsbegränsad ekonomisk subvention av bältrosvaccin för kommuninvånare som har fyllt 69 år. Kommunfullmäktige gav i samband med detta Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att bland annat utarbeta ett funktionellt system för genomförande av subventionen, innefattande bland annat voucher-,

direktfaktureringsmodell eller liknande, villkor för anslutning av vårdgivare och nödvändiga administrativa rutiner, att underställas Kommunstyrelsen för fastställande.

Socialförvaltningen har utifrån beslutet med tillhörande beslutsunderlag genomfört en genomförandestudie som färdigställdes i slutet av juni 2026, bilaga 1.

Genomförandestudien visar att två alternativ är lämpliga utifrån att subventionen ska erbjudas under en tidsbegränsad period. Alternativ A1 innebär att den enskilde betalar vaccinationen och därefter ansöker om ersättning från kommunen mot underlag. Alternativ A3 innebär att den enskilde först ansöker om ett förhandsbeslut om rätt till subvention och därefter ansöker om ersättning när vaccinationen har genomförts.

Båda alternativen kan hanteras inom kommunens befintliga administrativa system och med anpassade rutiner för ansökan, beslut, kontroll och utbetalning.

Övriga studerade alternativ bedöms innebära större administrativa, ekonomiska eller tekniska utmaningar och rekommenderas därför inte för det initiala genomförandet.

Kommunfullmäktiges beslut avseende subventionen har överklagats och är föremål för laglighetsprövning i förvaltningsrätt. Vid överklagandet begärde klagandena att beslutet tills vidare inte ska gälla, så kallad inhibition. Förvaltningsrätten i Stockholm avslog den 15 juli 2026 yrkandena om inhibition.

Inför behandling i Vård och omsorgsnämnden gjorde socialförvaltningen bedömningen att den föreslagna hanteringen ger förutsättningar för ett snabbt, administrativt effektivt och rättssäkert genomförande av subventionen.

Vård- och omsorgsnämnden beslutade (VON 2026-08-18, § 7:5) föreslå Kommunstyrelsen att anta det föreslagna systemet för genomförande av subventionen av bältrosvaccin genom att subventionen hanteras inom ramen för socialtjänstlagen (2025:400) och därtill kopplade verksamhetssystem.

I handlingar tillhörande Kommunfullmäktiges beslut framgick att subventionen av bältrosvaccin inte skulle hanteras inom ramen för ekonomiskt bistånd enligt Socialtjänstlagen (2025:400) (SoL). Detta för att alla invånare i målgruppen ska ha lika tillgång till subventionen. Utifrån genomförandestudien och de praktiska förutsättningar som finns i befintliga verksamhetssystem och rutiner bedömer socialförvaltningen dock att subventionen bör hanteras inom ramen för socialtjänstlagen för att hanteringen ska bli snabb, enkel och rättssäker. Detta innebär att ansökan prövas efter behov och ekonomiskt stöd beviljas till den som inte kan försörja sig själv. En socialnämnd får bevilja ekonomiskt stöd utöver det vanliga stödet, om det finns särskilda skäl, 12 kap. 2 § SoL.

Syftet med subventionen av bältrosvaccin stämmer väl överens med den nya socialtjänstlagens intentioner om en långsiktigt hållbar och mer förebyggande socialtjänst, varför handläggning inom lagen synes lämplig. Vidare räknas det kommunala bostadstillägget som ett ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen vilket gör att hanteringen av kommunala subventioner hanteras likvärdigt om subventionen av bältrosvaccin också beviljas inom ramen för socialtjänstlagen.

Genom att subventionen kan hanteras inom befintliga system kommer invånarna som tillhör målgruppen snabbare kunna ta del av subventionen än vad som är möjligt om ett helt nytt förfarande ska inrättas och nya administrativa system tas fram.

Hanteringen medför flera praktiska fördelar då nuvarande system möjliggör att subventionen kan betalas ut till invånare. Invånaren kan antingen få ett förhandsbesked om beslut vilket innebär att den enskilde inte behöver ligga ute med vaccinationskostnaden eller få ersättning mot inlämnat kvitto/underlag. Därtill är det möjligt att skicka påminnelse om nästkommande vaccindos. Vidare gör hantering i befintliga system att det kommer vara möjligt att med enkelhet ta fram statistik över hur subventionen har nyttjats i kommunen vilket ger underlag för uppföljning och utvärdering för ett eventuellt beslut om fortsatt subventionering.

Det föreligger vidare rättssäkerhetsaspekter i att subventionen lämnas som ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen bland annat då den enskilde har möjlighet att få ett avslag på begäran om att nyttja subventionen prövad. Precis som avseende det kommunala bostadstillägget bör kriterierna för subventionen, handläggningen och hanteringen av beslut, fastställas i en riktlinje från nämnden. I riktlinjen bör det framgå att förutsättningar för att erhålla subventionen är att följande kriterier är uppfyllda:

- Den som ansöker om subventionen ska ha fyllt 69 år.
- Den som ansöker om subventionen ska vara folkbokförd i kommunen sedan sex (6) månader.
- Kommunen ska ge full kostnadstäckning för vaccinationskostnad om den sammanlagda kostnaden för de två sprutorna som uppgår som mest till 5 500 kr.
- Kostnad över 5 500 kr ska inte beviljas.
- Faktura- och påminnelseavgifter ersätts inte genom subventionen.

Om Kommunstyrelsen antar Vård- och nämndens föreslagna system för genomförande av subventionen var socialförvaltningens förslag att nämnden fattar beslut om riktlinjen efter att Kommunfullmäktiges beslut avseende subventionen har vunnit laga kraft.

Förvaltningens slutsatser

Kommunstyrelsens förvaltning har inget att erinra mot socialförvaltningens beslutsförslag och Vård och omsorgsnämndens beslut.

Tidigare beredning

Vård- och omsorgsnämnden 2026-08-18, VON § 7:5.

Kommunfullmäktig 2026-06-15, KF § 4:5.

Vård- och omsorgsnämnden 2026-05-19, VON § 5:8

Bilagor

Protokollsutdrag Vård- och omsorgsnämnden 2026-08-18, VON § 7:5.

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Mona Bakhshi Poor
Socialdirektör

Skickas till

Akt

Verification

Document ID 09222115557586816576

Document

KS 2026_0133-15 Återrapportering - uppdrag att
utarbete system för genomförande av subven
425534_591198_0
Main document
4 pages
Initiated on 2026-08-21 15:23:27 CEST (+0200) by Patrik
Engberg (PE)
Finalised on 2026-08-21 15:27:10 CEST (+0200)

Initiator

Patrik Engberg (PE)
Österåkers kommun
Company reg. no. 212000-2890
patrik.engberg@osteraker.se

Signatories

Staffan Erlandsson (SE)
Österåkers kommun
staffan.erlandsson@osteraker.se
Signed 2026-08-21 15:27:03 CEST (+0200)

Mona Bakhshi Poor (MBP)
mona.bakhshipoor@osteraker.se
Signed 2026-08-21 15:27:10 CEST (+0200)

This verification was issued by Scrive. For more information/evidence about this document see the concealed attachments. Use a PDF-reader such as Adobe Reader that can show concealed attachments to view the attachments. Please observe that if the document is printed, the integrity of such printed copy cannot be verified as per the below and that a basic print-out lacks the contents of the concealed attachments. The digital signature (electronic seal) ensures that the integrity of this document, including the concealed attachments, can be verified by tools such as Adobe Reader.

